

BLOK IV – Odpowiedzialność osobista i praktyczne aspekty zgłaszania - Arkadiusz Górski, KMD Legal

1. Kto jest odpowiedzialny za dokonanie zgłoszenia beneficjenta rzeczywistego do CRBR? Czy zgłoszenia może dokonać pełnomocnik?

Za dokonanie zgłoszenia odpowiedzialne są osoby reprezentujące spółkę, zgodnie z zasadami reprezentacji ujawnionymi w Rejestrze Przedsiębiorców KRS. Ustawa wymaga, aby zgłoszenia dokonała osoba uprawniona do reprezentacji osobiście, a więc nie można dokonać zgłoszenia przez pełnomocnika. Zgodnie z komunikatem Generalnego Inspektora Informacji Finansowej zgłoszenia może dokonać także prokurent.

2. Czy za nieprawidłowe zgłoszenie można odpowiadać karnie?

Zgłoszenie beneficjenta rzeczywistego do CRBR opatrywane jest oświadczeniem, co do świadomości zgłaszającego o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Stąd jeżeli świadomie dokonamy zgłoszenia zawierającego nieprawdziwe dane, wówczas możemy ponieść odpowiedzialność karną. Tak samo będzie w przypadku, gdy mając świadomość, że dane mogą być nieprawdziwe mimo wszystko dokonamy takiego zgłoszenia. Oświadczenie o odpowiedzialności karnej dotyczy składanego zgłoszenia, wobec tego ewentualną odpowiedzialność karną poniosą osoby podpisujące zgłoszenie, a nie cały zarząd. Inną płaszczyzną odpowiedzialności jest odpowiedzialność odszkodowawcza za zgłoszenie nieprawdziwych danych, a także odpowiedzialność za niedokonanie zgłoszenia wcale lub niedokonanie zgłoszenia zmian – tu odpowiedzialność może ponieść cały zarząd, bądź też osoby odpowiedzialne w ramach zarządu za kwestie Compliance.

3. Co się dzieje w przypadku niezgłoszenia beneficjenta rzeczywistego?

Odpowiedzialność za brak zgłoszenia spoczywa na spółce, tzn. brak zgłoszenia łączy się z możliwością nałożenia przez Generalnego Inspektora Informacji Finansowej administracyjnej kary pieniężnej w wysokości do 1 000 000 zł.

4. Czy GIIF może nałożyć karę za brak zgłoszenia beneficjenta rzeczywistego bezpośrednio na członków zarządu spółki?

Administracyjna kara pieniężna nakładana jest na spółkę, zatem nie ma możliwości nałożenia kary bezpośrednio na członków zarządu.

5. Czy posiadanie wewnętrznej procedury identyfikacji beneficjenta rzeczywistego może zmiękczyć odpowiedzialność karną?

Postępowanie według z góry przyjętej procedury ma kluczowe znaczenie dla odpowiedzialności karnej członków zarządu, bowiem nawet w przypadku zgłoszenia nieprawdziwych danych może skutecznie uchronić osoby zgłaszające przed odpowiedzialnością karną.

Sumienne postępowanie według przyjętej procedury doprowadzi nas, bowiem do określonego wyniku w postaci odnalezienia beneficjenta rzeczywistego, a jednocześnie obiektywizuje nasze postępowania. Trudniej wówczas jest zarzucić, że celowo zgłosiliśmy nieprawdziwe dane.

6. Czy zgłoszenia beneficjenta rzeczywistego można dokonać w formie papierowej?

Zgłoszenia dokonujemy wyłącznie elektronicznie przy pomocy portalu Centralnego Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych. Nie ma możliwości zgłoszenia beneficjenta w formie papierowej, a więc nie można tego uczynić również za pośrednictwem operatora pocztowego.

7. W jaki sposób zgłoszenia dokonują spółki, które mają reprezentację wieloosobową?

Formularz zgłoszenia przewiduje możliwość opatrzenia zgłoszenia więcej niż jednym kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub podpisem potwierdzonym profilem zaufanym ePUAP. Zgłoszenie podpisują osoby uprawnione do reprezentacji spółki na podstawie umowy spółki lub statutu.

8. Jakie dane spółka przekazuje do rejestru?

Informacje podlegające zgłoszeniu do Rejestru obejmują:

1. dane identyfikacyjne spółek wymienionych w art. 58:
  - a. nazwę (firmę),
  - b. formę organizacyjną,
  - c. siedzibę,
  - d. numer w Krajowym Rejestrze Sądowym,
  - e. NIP;
2. dane identyfikacyjne beneficjenta rzeczywistego i członka organu lub wspólnika uprawnionego do reprezentowania spółek wymienionych w art. 58:
  - a. imię i nazwisko,
  - b. obywatelstwo,
  - c. państwo zamieszkania,
  - d. numer PESEL albo datę urodzenia - w przypadku osób nieposiadających numeru PESEL,
  - e. informację o wielkości i charakterze udziału lub uprawnieniach przysługujących beneficjentowi rzeczywistemu.

9. Co powinna zrobić spółka, która dostrzeże błąd w informacji przekazanej do CRBR?

Dostrzegając błąd, czy to merytoryczny, czy też formalny spółka powinna niezwłocznie, przy czym nie później niż w terminie 3 dni od dostrzeżenia błędu, dokonać zgłoszenia aktualizującego. Zgłoszenia aktualizacyjnego dokonujemy w ten sam sposób, w jaki dokonywaliśmy zgłoszenia pierwotnego.

10. W jaki sposób należy udokumentować brak możliwości ustalenia lub wątpliwości co do tożsamości osób fizycznych będących właścicielami lub też brak stwierdzenia podejrzeń

prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu? Czy zarządy spółek zależnych powinny podjąć w tym przedmiocie uchwałę?

Spółka powinna posiadać dokumenty potwierdzające podjęte próby uzyskania informacji na temat beneficjenta rzeczywistego (m.in. informacje z rejestrów publicznych, zapytania wysyłane do podmiotów trzecich posiadających wiedzę na temat beneficjenta rzeczywistego, prowadzoną w tym zakresie korespondencję), jak również dokumenty wskazujące na brak możliwości jego ustalenia. Brak stwierdzenia podejrzeń prania pieniędzy lub finansowania terroryzmu również powinien być udokumentowany, a dokumentacja powinna być związana choćby z zaistnieniem przesłanek, o których mowa w art. 42 Ustawy AML wskazujących na niższe ryzyko prania pieniędzy oraz finansowania terroryzmu.

Warto rozważyć posiadanie procedury wewnętrznej, która zobiektywizuje postępowanie spółki na wypadek konieczności dokonania zgłoszenia tzw. beneficjenta zastępczego.

- 11. Co w przypadku istniejącej spółki, której beneficjent rzeczywisty nie został jeszcze wskazany w rejestrze, a w okresie 13.09.2019 r. - 13.04.2020 r. dojdzie do zmiany beneficjenta rzeczywistego? Mamy w takim przypadku przymus zarejestrowania nowego beneficjenta rzeczywistego w terminie 7 dni od zmiany, czy nie i możemy dokonać tego do 13.04.2020 r.?**

Zgodnie z treścią art. 60 ust. 1 Ustawy AML 7-dniowy termin na aktualizację danych dotyczy zmiany przekazanych informacji. Oznacza to, że spółka zarejestrowana przed 13 września 2019 roku będzie zobowiązana do ujawnienia zmian przed 13 kwietnia 2020 roku, jeżeli jej dane zostały wpisane do rejestru wcześniej, a następnie dokonano ich zmiany. Jeżeli spółka czeka z ujawnieniem danych do 13 kwietnia 2020 roku to wówczas obowiązek aktualizacji danych przed tym terminem jej nie dotyczy.

- 12. Czy w przypadku spółki z o.o. związanej przed 13 października i wpisanej do KRS po tej dacie, zgłoszenie należy dokonać w terminie 7 dni, czy do 13.04.2020 r.?**

W takim przypadku należy dokonać zgłoszenia w terminie 7 dni, ponieważ zgodnie z treścią art. 195 Ustawy AML termin sześciu miesięcy dotyczy wyłącznie spółek wpisanych do KRS przed dniem wejścia w życie przepisów. Znaczenie ma zatem moment wpisu do KRS.

- 13. Przy zgłaszaniu beneficjenta rzeczywistego do CRBR należy wskazać "rodzaj uprawnień właścicielskich". Do wyboru jest wspólnik lub reprezentant. Co jeśli dana osoba jest beneficjentem rzeczywistym z racji bycia zarówno wspólnikiem, jak i reprezentantem? Co wtedy wybrać? Obu opcji nie da się zaznaczyć.**

Należy dodać obie opcje. Opcje należy dodawać osobno.

- 14. Czy zgłoszenie ostrożnościowo zbyt dużej liczby osób jako beneficjentów rzeczywistych, nie będzie uznane jako bezpodstawne udostępnienie ich danych osobowych?**

Każdy taki przypadek należy oceniać indywidualnie. W tym zakresie istotne będą podstawy dokonania zgłoszenia. Hipotetycznie, możliwym jest jednak naruszenie praw jednostki na gruncie przepisów RODO poprzez nieuprawnione ujawnienie jej danych w rejestrze.

15. Czy może zdarzyć się sytuacja, że wspólnik posiadający mniej niż 25% udziałów okaże się jednak beneficjentem?

Tak, wystarczy, że będzie sprawował realną kontrolę nad spółką np. poprzez posiadanie w stosunku do spółki uprawnień, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 37 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, tj.

- a. uprawnienie do kierowania polityką finansową i operacyjną spółki w sposób samodzielny lub przez wyznaczone przez siebie osoby lub jednostki na podstawie umowy zawartej z innymi uprawnionymi do głosu, posiadającymi na podstawie statutu lub umowy spółki łącznie większość ogólnej liczby głosów w organie stanowiącym, lub
- b. uprawnienie do powoływania i odwoływania większości członków organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących tej spółki, lub
- c. w przypadku spółki, której więcej niż połowę składu organów zarządzających, nadzorujących lub administrujących w poprzednim roku obrotowym, w ciągu bieżącego roku obrotowego i do czasu sporządzenia sprawozdania finansowego za bieżący rok obrotowy stanowią osoby powołane do pełnienia tych funkcji w rezultacie wykonywania przez wspólnika prawa głosu w organach spółki, chyba że inna jednostka lub osoba ma w stosunku do tej spółki prawa, o których mowa w lit. b lub d, lub
- d. uprawnienie do kierowania polityką finansową i operacyjną spółki, na podstawie umowy zawartej z tą jednostką zależną albo statutu lub umowy tej jednostki zależnej.